

който му свири догдѣ го обрѣснѣтъ, а въ това врѣме се на-бержѣтъ момци и моми, захванѣтъ хоро съ зълвитѣ и играѣтъ около него. Свирачѣтъ даряватъ съ една кърпа и съ нѣкой другъ ирмилѣкъ. Утринѣта въ *недѣля*, когато отивахъ за булката, приготвихъ колата, накачвахъ се зълвитѣ, впрѣгахъ воловетѣ. Видѣхъ и този обичай, когото не можахъ да си истълкувамъ и до сега, а остава други да обяснѣтъ значението му, че прѣди да трѣгнѣтъ колата за булката взехъ двѣ жѣлѣзни вериги, скачихъ ги една за друга, повдигнахъ ги на два високи прѣта на колата, а други сжщо тѣй двѣ, сложени на земята, приготвихъ прѣдъ колата, която заминѣ прѣзъ тѣхъ държащи се отъ двама души; тѣй и горнитѣ висяхъ надъ колата до трѣгване. Булката дари каквото ще дари своитѣ родители, братѣтъ, сестри, чичове, вуйчове, зълви були, и близни роднини (кому риза, кому ржжави, кого съ кърпа и други, споредъ обичайтъ на селото съ нейний чейзъ). Въ това врѣме още колата не потеглили съ булката тозъ-часъ двама души хукнѣтъ къмъ дворѣтъ на свекърѣтъ и свекървата да имъ извѣстѣтъ за нова снаха; отъ тѣхъ, който испрѣвари въ надтичанието си дарѣтъ го една кърпа и го черпѣтъ вино отъ бжклицата си.

Въ едни села е обичай въ черковата да се вѣнчаватъ, а въ други—въ кжщитѣ, каквото въ Чешнегиръ-Нова-Махала (конушка околия), въ които се боѣтъ да се вѣнчаватъ въ черквата, защото имъ отрѣзвали отъ косата лоши хора, та имъ правили магия за да ги свѣрзвали да се не събиратъ помежду си колкото искатъ. За това нѣщо самъ синѣтъ на ктитора Иванъ на туй село ми расправя, че това нѣщо на-истина се правяло отъ тѣхнитѣ много лоши хѣра, когато ги било гнѣвъ за нѣщо на момъка или на момата, *та ги за-взрзвали да не можѣтъ да се събиратъ* на пѣрвата вечеръ до една и повече недѣли. Той самъ ми расказва за него си, че когато се вѣнчавалъ и съ него тѣй направили, та теглилъ деветъ години наредъ съ булката си и нѣмали дѣца; та се принудили да търсѣтъ „джанджията“, когото намѣрили по селата на Доспатскитѣ поли покрай Кукленъ и други нѣкои села и той ги накаралъ да пишѣтъ имената си на една бѣла книга, да му я дадѣтъ и да стоѣтъ прѣдъ него на колѣнитѣ съ една въ друга поставени на дланѣта ржцѣ до гдѣто той си исчетѣлъ „соломоникията“ и постоянно горѣлъ напрѣдъ имъ